

KS. WŁADYSŁAW GŁOWA

Leżajsk

OBRZĘD BŁOGOSŁAWIENIA PRZEDMIOTÓW KULTU RELIGIJNEGO

„Kościół zawsze troszczył się, aby przedmioty w pewien sposób należące do kultu były godne, okazałe i piękne i aby ubogacone błogosławieństwem służyły wyłącznie do sprawowania czynności liturgicznych, nie zaś do użytku codziennego. Zwyczaj ten pragnie Kościół zachować” – czytamy we Wprowadzeniu do części trzeciej *Obrzędów Błogosławieństw*, zawierającej „Błogosławieństwa sprzętów liturgicznych i przedmiotów kultu publicznego” (OB, t. II, nr 828). W takim samym Wprowadzeniu do części czwartej, w której są „Błogosławieństwa przedmiotów wyrażających pobożność ludu chrześcijańskiego”, zapisano:

Wśród wiernych przyjął się słusznie zwyczaj noszenia ze sobą pewnych przedmiotów wyrażających osobistą pobożność (dewocjonaliów), używania innych podczas modlitwy, zawieszania w domach obrazów świętych, przechowywania także pobłogosławionych pokarmów i napojów (OB, t. II, nr 1138).

I. PRZEDMIOTY KULTU RELIGIJNEGO

Wśród przedmiotów kultu religijnego należy wyróżnić przedmioty kultu publicznego i przedmioty służące do wyrażania osobistej pobożności wiernych. Do tych pierwszych należą przede wszystkim: krzyż, obrazy, sztandary i feretrony, sztandary pogrzebowe i stacje drogi krzyżowej. Natomiast do

wrażenia osobistej pobożności służą: dewocjonalia, różaniec, szkaplerz, modlitewnik.

1. PRZEDMIOTY KULTU PUBLICZNEGO

Omawianie przedmiotów kultu publicznego należy rozpocząć od prezentacji krzyża Pana naszego Jezusa Chrystusa.

Wśród świętych wizerunków (bowiem) naczelne miejsce zajmuje figura drogiego i życiodajnego krzyża, ponieważ jest symbolem całego paschalnego misterium. Jest to wizerunek dla chrześcijan najdroższy i najbardziej starożytny” (OB II nr 960).

Chrześcijanie nazywani już przez Tertuliana *religiosi crucis*, chcieli wszędzie widzieć krzyż swego Zbawiciela. Nawet ptaki fruujące w powietrzu, kojarzyły się im z krzyżem. Ponieważ jednak krzyż dla chrześcijan tak drogie, dla pogan był „głupstwem”, to w pierwszych wiekach, przedstawiano go w formie symbolicznej, np. jako kotwicę, trójząb z nadzianą rybą czy literę „T” Dopiero po zwycięstwie chrześcijaństwa nad pogaństwem za Teodozjusza na początku V w., krzyż zaczął się ukazywać w swojej formie realistycznej. Do w. XII, w tak zwanej epoce gloryfikacji, Chrystus na krzyżu jest chwalebny, bez objawów cierpienia. Natomiast od XIII w. następuje epoka cierpienia, prezentująca Chrystusa jako Męża boleści.

Krzyż jako ołtarz ofiarny dla Chrystusa zawsze był w jakiś sposób związany ze mszą św. – Najświętszą Ofiarą, chociaż przez pierwsze dziesięć wieków nie znalazł miejsca na ołtarzu (wisiał nad ołtarzem lub stał przy ołtarzu). Od XI w. jednak krzyż nie tylko lokalizowano na ołtarzu, ale stał się także przedmiotem liturgicznej czci (ukłony, okadzenia). Po Soborze Watykańskim II, w związku z ołtarzem „twarzą do wiernych”, krzyż ołtarzowy, pozostając przedmiotem czci liturgicznej, traci swój bezpośredni kontakt z ołtarzem i wraca do form znanych i praktykowanych do XI w. (stojący przy ołtarzu, wiszący nad ołtarzem lub na ścianie absydy)¹

Krzyż Chrystusa był głupstwem dla pogan, a zgorszeniem nie tylko dla żydów (por. 1 Kor 1, 23), ale początkowo także i dla apostołów (por. Mt 26, 31). Nasz Zbawiciel stwierdził konieczność podjęcia krzyża po to, by być posłusznym woli Ojca (Mt 16, 21). Jego uczniowie głoszą tę konieczność –

¹ W G ł o w a, *Krzyż ołtarzowy w Kościele na Zachodzie i w Polsce. Studium historyczno-liturgiczne*, Lublin 1969, mps BKUL, s. 6 nn.

aby wypełnione zostało to „co było napisane o Chrystusie” (Dz 13, 29) – dopiero po zesłaniu Ducha Świętego.

W teologii krzyża św. Pawła, punktem wyjścia stało się przejęte z tradycji pierwotnej przeświadczenie, że „Chrystus umarł – zgodnie z Pismem – za grzechy nasze” (1 Kor 15, 3). I dlatego uznając w krzyżu prawdziwą mądrość, Apostoł narodów, nie chce znać nic poza Jezusem ukrzyżowanym (1 Kor 2, 2). „Przez krew krzyża”, Bóg pojednał ze sobą wszystkie byty (Kol 1, 20), znosząc wszelkie podziały spowodowane przez grzech.

W teologii św. Jana krzyż to nie tylko znak cierpienia, ale także antycypacja Bożej chwały. Jezus Chrystus idzie na mękę triumfalnie. A na krzyżu jest wywyższony (J 8, 28; 12, 32 n.), tak jak w Starym Testamencie ów wąż miedziany, będący znakiem zbawienia (J 3, 14; por. Lb 21, 4-9). Apokalipsa uważa „drzewo krzyża” za „drzewo dające żywot” (Ap 22, 2. 14. 19).

Chrześcijanin podczas chrztu został z Chrystusem przybity do krzyża (Ga 2, 19), a następnie w codziennym jego życiu „stary człowiek jest przybijany do krzyża” (Rz 6, 6). Krzyż zaś, który dźwiga, jest dla niego znakiem, że umiera dla świata, że zerwał wszystkie dotychczasowe więzy natury (Mt 10, 33-39), ale równocześnie jest on znakiem już zapoczątkowanej jego chwały (por. J 12, 26). Dzięki mądrości krzyża jego sposób myślenia został przekształcony (1 Kor 2) i dlatego naśladowując Jezusa Chrystusa staje się pokorny i „posłuszny aż do śmierci – a śmierci krzyżowej” (Flp 2, 1-8). W ten sposób, krzyż „Pana naszego Jezusa Chrystusa, dzięki któremu świat został ukrzyżowany” dla niego a on dla świata, staje się dla autentycznego chrześcijanina jedynym powodem do chluby (por. Ga 6, 14)²

Kościół Matka wzywa (także) wiernych do oddawania czci świętym obrazom, aby mogli zgłębiać tajemnicę chwały Bożej, która zajaśniała na obliczu Jezusa Chrystusa (por. 2 Kor 4, 6; Mt 17, 2) i która odbija się w Jego Świętych, i aby sami stawali się «światłością w Panu» (Ef 5, 8; OB 985).

Na ziemi nikt nie widział Boga Ojca. Zakaz sporządzania obrazów Boga (Wj 20, 4; Pp 4, 9-28; 27, 15), miał chronić Izraelitów przed bałwochwalstwem i podkreślał transcendencję Stwórcy. Bóg bowiem objawił swoją chwałę nie w złotym cielcu (Wj 32; 3 Krl 12, 26-33), ani w obrazach wykonanych ludzkimi rękami, lecz w dziełach swojego stworzenia (Oz 8, 5 n.; Mdr 13; Rz 1, 19-23). Obrazem Boga jest człowiek (Rdz 1, 26-29; 1 Kor 11, 7; Jk 3, 9), przez możliwość sprawowania władzy nad stworzeniami oraz zdol-

² J. A u d u s s e a u, X. L é o n D u f o u r, *Krzyż*, w: *Słownik teologii biblijnej*, red. X. Léon-Dufour, tłum i oprac. K. Romaniuk, Poznań–Warszawa 1973, s. 409-411.

ność rodzenia istot żywych (Rdz 1, 27 n; 5, 1 n.; Ps 8; Syr 17; por. Łk 3, 38), a także przez swą nieśmiertelność. Człowiek jest jednak niedoskonałym obrazem Boga. Natomiast Mądrość, która istnieje „od początku, nim ziemia powstała” (Prz 8, 23) i kierowała stworzeniem człowieka, to „odblask wieczystej światłości, zwierciadło bez skazy działania Boga, obraz Jego dobroci” (Mdr 7, 26). Wreszcie idealnym obrazem Boga Ojca jest Syn Boży, Jezus Chrystus (2 Kor 3, 18-4, 4) – odbicie chwały Bożej (J 17, 5. 24); kto Jego zobaczył, zobaczył także i Ojca (por. J 14, 9). Człowiek będąc grzesznym i niedoskonałym obrazem Boga, odczuwa potrzebę tego doskonałego obrazu, jakim jest Chrystus po to, by odnaleźć i wypełnić swoje pierwotne przeznaczenie. I dopiero zjednoczony z Chrystusem (Rz 6, 3-6; Kol 3, 10), jest dzieckiem Bożym (1 J 3, 2) i pod wpływem działania Pana przemienia się z jasności w jasność, w wyobrażenie Syna, pierworodnego, spośród wielu braci (2 Kor 3, 18; Rz 8, 29). Ten proces wynoszenia do chwały chrześcijanina będzie trwał aż do jego zmartwychwstania, kiedy to już ostatecznie przyodzieje się w Chrystusa (1 Kor 15, 49), a jego ciało poniżone upodobni się do chwalebego ciała naszego Pana (por. Flp 3, 21)³ Najświętsza Maryja Panna Niepokalanie Poczęta jest najpiękniejszym obrazem Boga. A każdy ze świętych już na ziemi zdążył doskonale upodobnić się do Chrystusa. Patrząc na te święte obrazy, błogosławimy Boga, który tyloma łaskami obdarzył Maryję i Świętych, ale także podejmujemy nieustanny wysiłek zmierzający do odsłaniania w sobie obrazu Boga i prosimy naszego Ojca o pomoc w tym trudnym dziele.

Ta sama cześć, którą winniśmy oddawać świętym obrazom, należy się także stacjom Drogi krzyżowej.

Sztandary i feretrony używane podczas procesji mają duże znaczenie katechetyczne. Umieszczone na nich wizerunki Chrystusa, Matki Najświętszej i Świętych oraz napisy powinny się przyczyniać do umocnienia wiary w tajemnicę «świętych obcowania» i do prawidłowego kształtowania form kultu Świętych (OB 1599).

Poważne znaczenie katechetyczne – i to zarówno dla wierzących, jak i dla tych, którzy tylko z racji śmierci kogoś bliskiego biorą udział w pogrzebie – mają także sztandary noszone podczas obrzędów pogrzebowych i procesji żałobnych. Sztandary te „winny wyrażać paschalny charakter śmierci chrześcijanina” (OB 1600).

³ P. L a m a r c h e, *Obraz*, w: *Słownik teologii biblijnej*, s. 593-596.

2. PRZEDMIOTY SŁUŻĄCE DO WYRAŻENIA OSOBISTEJ POBOŻNOŚCI

Chrześcijanie od wieków nie tylko publicznie oddawali cześć krzyżowi i obrazom przedstawiającym naszego Pana, Jezusa Chrystusa, Najświętszą Maryję Pannę i świętych, ale także chcieli czynić to w sposób prywatny, wieszając te znaki swojej wiary tam, gdzie przebywali na co dzień – w swoich domach i mieszkaniach. Swoją osobistą pobożność wyrażali ponadto nosząc medaliki, krzyżyki, obrazki religijne, szkaplerze oraz modląc się na różańcu czy za pomocą modlitewników.

Cześć dla dewocjonałów – miniaturowych przedstawień lub wyobrażeń osób świętych lub tajemnic wiary chrześcijańskiej, a także przedmiotów używanych przy spełnianiu praktyk religijnych – sięga II w. i zrodziła się na gruncie otaczania czcią różnych pamiątek po świętych względnie pamiątek z miejsc świętych (od IV w. rozwija się bardzo ruch pielgrzymkowy). Dewocjonała najbardziej rozpowszechniły się w Średniowieczu, co się ściśle wiązało z rozkwitem w tym czasie pobożności ludowej. Odznaczające się znacznymi walorami artystycznymi w okresie gotyku i baroku, od XIX w. są już produkowane fabrycznie i seryjnie.

Najczęstsze formy dewocjonałów, tj. miniaturowe krzyżyki oraz figurki, obrazki i medaliki przedstawiające Najświętszą Maryję Pannę lub świętych mają tę samą wymowę co krzyże i obrazy. Dodatkową wartość i zobowiązanie dla jednostki czy wspólnoty przedstawiają ze względu na upamiętnianie ważniejszych wydarzeń z ich życia (nabyte w czasie misji, rekolekcji, z racji I komunii św., ślubu, itd).

Natomiast oddzielną grupę dewocjonałów stanowią przedmioty takie, jak różańce czy książeczki, służące do spełniania prywatnych praktyk religijnych i odprawiania nabożeństw⁴

Różaniec, to koronka składająca się z pięćdziesięciu (rzadziej ze 150) „paciorków” podzielonych na dziesiątki „paciorkami” innej wielkości lub kształtu. Kiedyś pobożni ludzie wykorzystywali podobny przedmiot do liczenia odmawianych *Ojciec nasz*. Praktyka liczenia modlitw za pomocą kamyków czy innych drobnych elementów jest znana także poza chrześcijaństwem. Różaniec – ten najprostszy modlitewnik – służy przede wszystkim do modlitwy, w czasie której razem z Maryją i przez Maryję oddajemy chwałę Bogu, rozważając tajemnice naszego odkupienia. Jest jednak dość powszechny zwyczaj noszenia przy sobie różańca, tak jak się nosi medalik czy obra-

⁴ M. P i s a r z a k, *Dewocjonała*, EK III, 1226.

zek. Każde bowiem zetknięcie się z różańcem przywodzi nam na pamięć wspaniały plan Bożej Opatrzności i rolę w nim Maryi, a tym samym wzywa nas do wielbienia Boga i zaufania Jemu oraz do uciekania się do naszej niebieskiej Matki.

Oprócz różańca, drugim przedmiotem pomocnym do prowadzenia dialogu z Bogiem jest modlitewnik. Święty Paweł wprowadzie zapewnia nas, że gdy nie umiemy się modlić tak jak trzeba, sam Duch Święty przyczynia się za nami w błaganiach, których nie można wyrazić słowami (Rz 8, 26), ale mimo to trzeba nieustannie samemu podejmować coraz to nowe próby uczenia się modlitwy. A w tym nauczaniu wielką rolę odgrywa modlitewnik, który zawiera właśnie teksty powstałe pod natchnieniem Ducha Świętego.

II. OBRZĘDY BŁOGOSŁAWIENIA

Błogosławieństwa ustanowione przez Kościół są widzialnymi znakami, przez które «wyraża się i w sposób właściwy poszczególnym znakom urzeczywistnia» (por. KL 7) uświęcenie ludzi w Chrystusie oraz uwielbienie Boga, które stanowią cel, do jakiego zmierzają wszystkie inne dzieła Kościoła (OB 9; por. KL 7 i 10).

Będąc znakami widzialnymi, błogosławieństwa „ustanowione na wzór sakramentów zawsze oznaczają przede wszystkim duchowe skutki, które osiąga się przez wstawiennictwo Kościoła” (OB 10; por. KL 60).

Wypada, aby przy sprawowaniu zarówno uroczystych błogosławieństw jak i innych, zgromadziła się wspólnota diecezjalna lub parafialna względnie jakaś grupa wiernych pod przewodnictwem biskupa albo proboszcza (OB 16). Bez udziału przynajmniej jednego wiernego nie powinno być z zasady sprawowane żadne błogosławieństwo rzeczy lub miejsca (OB 17).

Każde z błogosławieństw składa się z dwóch głównych części. Pierwszą z nich jest głoszenie słowa Bożego, a drugą uwielbienie Bożej dobroci i modlitwa o pomoc z nieba (OB 20-22). Te zasadnicze części są objęte obrzędami wstępnymi i końcowymi.

Na obrzędy wstępne składa się znak krzyża, pozdrowienie wiernych, wprowadzenie mające za zadanie wewnętrzne przygotowanie uczestników do sprawowania obrzędu i wyjaśnienie jego znaczenia oraz modlitwa. Podkreślić tutaj należy, że już w tym wstępnym pozdrowieniu wiernych jest zwrócona uwaga na temat danego błogosławieństwa. Na przykład w obrzędzie błogosławieństwa nowego krzyża, formuła pozdrowienia brzmi: „Łaska naszego

Pana, Jezusa Chrystusa, który za nas zawisł na drzewie krzyża, niech będzie z wami wszystkimi” Podobnie jest przy błogosławieństwie obrazu: „Łaska i pokój od Boga Ojca i od naszego Pana, Jezusa Chrystusa, który jest obrazem Boga niewidzialnego, niech będą z wami”

Liturgię słowa stanowią czytania biblijne (jeden lub kilka tekstów), wśród których miejsce naczelne zajmuje Ewangelia, psalmy responsoryjne względnie chwila milczenia, homilia i prośby (mogą one być także po modlitwie błogosławieństwa, np. w obrzędzie błogosławieństwa krzyża) lub modlitwa w ciszy.

W części trzeciej oprócz modlitwy błogosławieństwa jest jeszcze jakiś znak, np. okadzenie (przy błogosławieństwie krzyża, obrazu), w czasie którego śpiewa się odpowiednią antyfonę, hymn, psalm czy pieśń.

Cały obrzęd kończy się modlitwą nad ludem (celebrans wyciąga ręce nad ludem), błogosławieństwem celebransa i odpowiednim śpiewem (śpiew nie jest konieczny).

Należy dodać, że ten ogólny schemat obrzędów ma pewne modyfikacje przy poszczególnych błogosławieństwach tutaj omawianych. Na przykład w obrzędzie błogosławieństwa krzyża „jest wskazane, aby wspólnota wiernych przybyła procesjonalnie z kościoła lub innego odpowiedniego miejsca tam, gdzie wzniesiony jest krzyż, który ma zostać pobłogosławiony” (OB 966). W takim wypadku, procesja rusza po kolekcje, ze śpiewem psalmu 98(97) wraz z antyfoną „Z krzyża Chrystusa wszyscy się chlubimy” względnie innej odpowiedniej pieśni. Począwszy od liturgii słowa, cały obrzęd odbywa się przy krzyżu. Obrzęd ten jest ubogacony jeszcze oddaniem czci krzyżowi po jego okadzeniu, np. przez ucałowanie go przez celebransa, usługujących i wiernych.

Błogosławieństwo obrazu świętego może być połączone z nieszporami w dniu, w którym odpowiednie nieszpory są lub mogą być sprawowane. Nieszpory odprawia się jak zwykle. Po psalmach wypada wziąć dłuższe czytanie z tekstów przeznaczonych w *Lekcjonarzu* na święta Chrystusa, Najświętszej Maryi Panny i świętych (w zależności od tego, jaki obraz się błogosławi). Następnie celebrans wygłasza homilię, może być chwila milczenia na rozważanie słowa Bożego, po czym śpiewa się responsorium z nieszporów lub pieśń o podobnym charakterze. Teraz dopiero celebrans odmawia modlitwę błogosławieństwa, po której śpiewa się kantyk *Magnificat* z własną antyfoną, w czasie którego okadza się ołtarz, krzyż i również obraz. Dalszy ciąg i zakończenie nieszporów nie ma już żadnych zmian (OB 989).

Oprócz tego, niektóre błogosławieństwa mają całe obrzędy skrócone, a nawet na szczególne okoliczności formułę krótką: „W imię Ojca i Syna, + i Ducha Świętego”

III. TREŚĆ POSZCZEGÓLNYCH BŁOGOSŁAWIEŃSTW

„Źródłem i początkiem wszelkiego błogosławieństwa jest Bóg” (OB 1). Z Jego wszechmocnej ręki wszystko wyszło dobre. Te Boże dobrodziejstwa w stosunku do stworzenia nie skończyły się wraz z upadkiem człowieka. Bóg – Źródło dobra – nieustannie obdarowuje ludzkość swymi błogosławieństwami, gdyż jest także bogaty w miłosierdzie. Największym darem i błogosławieństwem od Boga dla ludzkości był Syn Boży, Jezus Chrystus. On „w Ewangelii błogosławił braciom, zwłaszcza małuczki” (Dz 3, 26; Mk 10, 16; 6, 41; Łk 24, 50 itd), kierował do Ojca modlitwę błogosławieństwa (por. Mt 9, 31; 14, 19; 26, 26; Mk 6, 41; 8, 7. 9; 14, 22; Łk 9, 16; 24, 30; J 6, 11), a w końcu – po swoim wniebowstąpieniu – zesłał Ducha Świętego, aby wszyscy Nim umocnieni uwielbiali i wychwalali Boga Ojca oraz służyli braciom, a w ten sposób zasłużyli na przyjęcie do grona błogosławionych w niebie (OB 2, 3).

Bóg, od którego pochodzi wszelkie błogosławieństwo, pozwolił, aby ludzie, zwłaszcza patriarchowie, królowie, kapłani, lewici i rodzice, sławili i błogosławili Jego imię oraz obdarowywali w Jego imieniu innych ludzi Boskimi błogosławieństwami i sprowadzali je na rzeczy stworzone (OB 6).

W każdym błogosławieństwie jest zatem najpierw odniesienie się do Boga, wysławiające Jego wielkość i dobroć. To On jest tutaj przede wszystkim błogosławiony, głoszona jest Jego chwała, składane jest Mu dziękczynienie, oddawana cześć i okazywane posłuszeństwo. Wszystko bowiem, co Bóg stworzył i co łaską swojej opatrności utrzymuje na tym świecie, głosi Boże błogosławieństwo i powinno skłaniać do jego uwielbienia. Dzieje się to tym bardziej po wcieleniu, kiedy to Jezus Chrystus przez swoje człowieczeństwo uświęca wszystkie sprawy tego świata. Błogosławiając ludzi, którymi Bóg rządzi i opiekuje się w swojej opatrności, prosi się o Boże dobrodziejstwa dla poszczególnych osób albo dla zgromadzenia. Natomiast błogosławiając rzeczy stworzone zauważa się, że ich obfitością i różnorodnością Bóg błogosławi człowiekowi. Błogosławienie rzeczy i miejsc związanych z ludzką

działalnością, z życiem liturgicznym i osobistą pobożnością, „zawsze ma na uwadze ludzi, którzy się tymi rzeczami posługują i działają w tych miejscach. Człowiek bowiem, dla którego Bóg pragnął wszelkich dóbr i je stworzył, jest skarbem Jego mądrości i w obrzędach błogosławieństw wyznaje, że przez samo korzystanie z rzeczy stworzonych szuka Boga, miłuje Go i wierne służy jednemu Bogu” (OB 12).

I dlatego „formuły błogosławieństw zgodnie ze starożytną tradycją, wyrażają przede wszystkim uwielbienie Boga za Jego dary, błaganie o Jego dobrodziejstwa oraz prośbę o udaremnienie w świecie władzy złego ducha” (OB 11).

Analiza tekstów poszczególnych modlitw błogosławieństwa wyraźnie ukazuje tę zaakcentowaną prawidłowość.

a) Modlitwa błogosławieństwa krzyża (OB 977) rozpoczyna się od błogosławienia Boga za Jego niepojętą miłość względem ludzi. Miłość ta objawiła się w tym, że „gdy człowiek przez rajskie drzewo zasłużył na wieczną zgubę”, Bóg „przez drzewo krzyża obdarzył go zbawieniem i życiem” W dalszej części modlitwa mówi o roli Chrystusa – Kapłana, Nauczyciela i Króla – w dziele zbawienia i odkupienia. W części zaś końcowej zawiera aż siedem prośb. Pierwszą z nich jest prośba ogólna, abyśmy „czcząc ten znak krzyża, dostąpili owoców Odkupienia, które Jezus Chrystus wysłużył nam swoją męką” Pozostałe zaś prośby ułożone są w następującej kolejności: abyśmy u stóp krzyża umierali dla grzechu, jego mocą przewycięzali pychę, znajdowali siłę w słabości, w ucisku z krzyża czerpali pociechę, w niebezpieczeństwie szukali w nim ratunku, a wspierani jego mocą, szczęśliwie przechodzili drogami tego świata i doszli do domu Ojca.

Druga modlitwa błogosławieństwa krzyża (OB 978), znacznie krótsza, wychwala Boga Ojca za Jego plan zbawienia, za to, że postanowił „aby krzyż (Jego) Syna stał się źródłem wszelkich błogosławieństw i przyczyną wszelkich łask” A następnie proszony jest Bóg, aby był z nami „gdy wznosimy ten krzyż na znak naszej wiary” i aby sprawił „abyśmy przez zjednoczenie z Chrystusem w tajemnicy Jego męki, dostąpili wiecznej radości zmartwychwstania”

b) W modlitwie błogosławieństwa obrazu Pana naszego Jezusa Chrystusa (OB 999), błogosławiony jest Bóg Ojciec przede wszystkim za posłanie na świat Swego Słowa, Jezusa Chrystusa, który był „podobny do nas we wszystkim oprócz grzechu” Ten Chrystus – najwyższy wzór świętości – jest odbłaskiem Bożej dobroci oraz objawia Bożą wszechmoc i mądrość. Pierwsza zaś prośba z tej modlitwy, skierowana do Ojca, wskazuje na związek, jaki powinien istnieć pomiędzy kultem zewnętrznym (cześć oddawana obrazowi

Chrystusa przez wiernych), a wewnętrznym (noszenie w sercu pragnień, jakie miał nasz Zbawiciel). Proszony jest jeszcze tutaj Bóg Ojciec, aby Jego Syn był dla nas drogą, prawdą, życiem, światłością, skałą i bramą. O Bożą pomoc dla wiernych, w nieustannym przemienianiu się na podobieństwo Chrystusa, prosi druga modlitwa błogosławieństwa. I podkreśla jeszcze prawdę, iż Bóg nas tak umiłował, że będąc niewidzialnym, stał się dla nas widzialny w Chrystusie (OB 1000).

c) W modlitwie błogosławieństwa obrazu Najświętszej Maryi Panny (OB 1013), zwrócona jest uwaga na związek, jaki istnieje pomiędzy Jezusem Chrystusem, a Jego Matką i Towarzystką, będącą „obrazem i wzorem Kościoła, Matką i Orędowniczką nas wszystkich” W dalszej części tej modlitwy jest kontynuowany wykład na temat Matki Bożej. Jest Ona zatem jeszcze „Nową Niewiastą, która naprawiła to, co zniszczyła pierwsza – Ewa... jest ubogą i pokorną służebnicą, z której narodziło się Słońce sprawiedliwości... Jezus Chrystus” i jest „czcigodną córką Syjonu”, która „złączyła swoje modlitwy z głosami Proroków i sercem przyjęła Mesjasza” Modlitwa ta jednak również rozpoczyna się od uwielbienia Boga, który przed stworzeniem świata ustanowił „Chrystusa początkiem i końcem wszechrzeczy, a przedziwnym zrządzeniem swojej łaskowości złączył z Nim Najświętszą Maryję Pannę” Prośba o doznawanie opieki ze strony Matki Bożej idzie w parze z prośbą o kształtowanie podobieństwa do Niej w sercach wiernych. Dalsze prośby dotyczą: trwania w niewzruszonej wierze, silnej nadziei, czynnej miłości, szczerzej pokory, męstwa w cierpieniu, poczucia godności w ubóstwie, cierpliwości w przeciwnościach, otwarcia się na potrzeby bliźnich gdy się nam dobrze powodzi, wprowadzania pokoju i sprawiedliwości, przechodzenia przez życie w miłości Boga i bliźnich i dojścia do ojczyzny niebieskiej.

Druga modlitwa (OB 1014) każe nam wielbić Boga za to, że dał „w osobie Najświętszej Maryi Panny [...] swojemu Kościołowi pielgrzymującemu zapowiedź przyszłej chwały” Maryja jest także dla wiernych wzorem świętości i dlatego proszony jest Bóg w tej modlitwie, aby ci, „którzy przygotowali ten obraz Najświętszej Maryi Panny, z ufnością wznosili oczy ku (swojej) Matce”

d) Uwielbieniem Boga, który jest święty, który z litości ku ludziom zesłał na świat Swojego Syna udzielającego nam świętości i doprowadzającego ją do pełni, rozpoczyna się modlitwa błogosławieństwa obrazu świętych (OB 1027). Następnie podkreślając rolę Ducha Świętego w uświęcaniu ludzi, wychwalamy Boga, bo darami tegoż Ducha ubogacił tego właśnie świętego, na cześć którego został wykonany dany obraz. To błogosławieństwo jest okazją do proszenia Boga, aby wierni „krocząc śladami Pana i wpatrując się

w przykład świętego N., dążyli do doskonałości”, aby słowem i życiem głosili Ewangelię i byli gotowi „nawet krew za nią przelać”, aby codziennie dźwigali krzyż z Chrystusem, ofiarnie służąc Bogu i braciom, a także by przez wierne wypełnianie doczesnych obowiązków przemieniali świat mocą Ducha Świętego i wznosili oczy ku niebieskiej ojczyźnie.

Także w drugiej modlitwie błogosławieństwa obrazu świętego (OB 1028), Bóg jest ukazany jako „źródło wszelkiej łaski i świętości”, a święty, przedstawiony na danym obrazie, nazwany jest „przyjacielem i współdziedzicem Chrystusa” oraz świadkiem życia zgodnego z Ewangelią i naszym orędownikiem u Boga. W modlitwie tej nie ma już jakichś konkretnych prośb, ale tylko ogólnie prosi się Boga o doznawanie wstawiennictwa tegoż świętego.

e) Podobnie jak w wypadku błogosławieństwa obrazu, obrzęd błogosławieństwa sztandaru lub feretronu procesyjnego ma także trzy wersje: jedna dla wizerunku Chrystusa (OB 1603-1613), druga dla wizerunku Najświętszej Maryi Panny (OB 1614-1624) i trzecia dla wizerunku świętych (OB 1626 nn).

Jako modlitwę błogosławieństwa sztandaru lub feretronu z wizerunkiem Chrystusa (OB 1609) wzięto drugą modlitwę błogosławieństwa obrazu naszego Pana (OB 1000). Drobne tylko modyfikacje podkreślają udział w procesjach i związane z tym wstępowania w ślady naszego Zbawiciela.

Także drugą modlitwę błogosławieństwa obrazu Najświętszej Maryi Panny (OB 1014), zastosowano przy błogosławieństwie sztandaru lub feretronu z wizerunkiem Matki Bożej (OB 1620). I tutaj także wspomniano o procesjach.

To samo dotyczy również modlitwy błogosławieństwa sztandaru lub feretronu z wizerunkiem świętych (OB 1632), która jest powtórzeniem drugiej modlitwy błogosławieństwa obrazu świętych (OB 1028).

f) Modlitwa błogosławieństwa sztandaru pogrzebowego (OB 1643) już na samym wstępie zaznacza, że Syn Boży, „Jezus Chrystus, przez swoją śmierć zniweczył śmierć naszą, a przez swoje zmartwychwstanie przywrócił nam życie” I te właśnie wielkie wydarzenia zbawcze powinny nas skłaniać do błogosławienia Boga Ojca. Prosimy w tej modlitwie o umocnienie naszej wiary i nadziei, kiedy będziemy się modlić za naszych zmarłych oraz o pamięć, iż jesteśmy pielgrzymami w drodze do domu Ojca, a także o wprowadzenie nas, u kresu naszych dni, do społeczności aniołów i świętych.

g) Od błogosławienia Boga, który jest źródłem i dawcą wszelkiego błogosławieństwa i jako taki raduje się ze wzrostu pobożności swoich wiernych, rozpoczyna się modlitwa błogosławieństwa dewocjonaliów (OB 1175). W prośbie podkreślona jest konieczność wewnętrznego upodobnienia się do

Syna Bożego przez tych, którzy noszą dewocjonaalia (medaliki, krzyżyki, obrazki religijne, szkaplerze, różańce itp.) – znaki wiary i pobożności.

W obrzędzie krótszym błogosławienia dewocjonaaliów (OB 1181) jest prośba o umocnienie wiary u tego, który będzie je nosił. A mocna wiara z kolei pozwoli mu szczęśliwie przejść drogą doczesnego życia i osiągnąć życie wieczne.

h) Dla błogosławieństwa różańca, przewidziany jest jeszcze specjalny obrzęd, zarówno dłuższy jak i krótszy (OB 1187 nn). Obrzęd dłuższy ma trzy modlitwy błogosławieństwa. W pierwszej (OB 1197), Bóg – nasz Ojciec jest błogosławiony za to, że pozwala „nam z wiarą rozważać i sprawować tajemnice swojego Syna”, a proszony jest o to, aby przez modlitwę różańcową umacniał naszą wiarę, zaś w konsekwencji pomógł nam naśladować w swoim życiu – rozważane z Maryją i Jezusem – tajemnice radosne, bolesne i chwalebne.

Trzecia modlitwa błogosławieństwa (OB 1199), podkreślając wszechmoc i miłosierdzie Boże oraz Jego niepojętą miłość do nas, zwraca uwagę na trzy trwałe pomniki tej miłości: wcielenie, śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Rzecz oczywista, że pamięć o tych wielkich wydarzeniach zbawczych powinna nas skłaniać do uwielbiana i wychwalania Boga. Natomiast Bóg jest proszony w tej modlitwie, aby pobłogosławił wszystkich, którzy będą się modlić na poświęcanym różańcu oraz by dał im trwanie w prawdziwej pobożności i sprawił, by u kresu życia stanęli przed Jego obliczem razem z Najświętszą Maryją Panną.

Treścią drugiej modlitwy błogosławieństwa różańca (OB 1198) jest tylko prośba, aby „wierni, którzy w modlitwie różańcowej z ufnością wzywają opieki Najświętszej Maryi Panny, gorliwie rozważali tajemnice Jezusa Chrystusa i w tej modlitwie znajdowali siłę do dobrych uczynków”

Pierwsza modlitwa błogosławieństw w obrzędzie krótszym (1205) jest ta sama, którą także na pierwszym miejscu podaje obrzęd dłuższy. Druga (OB 1206) natomiast jest prośbą o Boże błogosławieństwo dla tego, kto będzie pobożnie się modlił na błogosławionym różańcu, „rozważając tajemnice życia, śmierci i zmartwychwstania naszego Pana i oddając cześć Maryi Dziewicy, Matce Chrystusa i Kościoła”

i) Na konieczność upodobnienia się do Chrystusa przez tych, którzy z pobożnością przyjmują szkaplerz, zwraca uwagę modlitwa błogosławieństwa (OB 1218) w obrzędzie błogosławieństwa i nałożenia szkaplerza (OB 1211 nn). Także o to prosi się w niej Boga, który jest źródłem wszelkiej świętości i który wszystkich ochrzczonych wzywa do pełni życia chrześcijańskiego, i doskonałej miłości. Druga prośba w tej modlitwie jest związana z tą pierw-

szą, a mówi o szczęśliwym zakończeniu obecnego życia i o wejściu do radości Bożego domu.

j) Wreszcie modlitwa błogosławieństwa modlitewnika OB 1660) już na samym wstępie zaznacza, że Bóg jest „bogaty w miłosierdzie i że nas pociesza w każdym naszym utrapieniu oraz że bierze w obronę swoich wybranych, którzy dniem i nocą wołają do Niego. Te Boże przymioty i fakt, że bez Niego «nic nie możemy uczynić i gdy nie umiemy się modlić, tak jak trzeba...» (Boży) Duch przyczynia się za nami w błaganiach, których nie można wyrazić słowami”, upoważnia nas do prośb o pomnożenie wiary i pobożności, o nauczenie zachowywania Bożych przykazań a także o spełnianie przez Boga – zgodnie z Jego wolą – godziwych naszych pragnień.

IV WYMOWA ZNAKÓW I SYMBOLI (OB 25-27)

Widzialne znaki, które często towarzyszą modlitwom, zmierzają przede wszystkim do tego, aby przypomnieć zbawcze działanie Boga, ukazać ścisły związek z głównymi sakramentami Kościoła, a tym samym ożywić wiarę obecnych i pobudzić ich uwagę do uczestnictwa w obrzędzie (por. KL 59-60; OB 25).

Najczęściej stosowanymi znakami są: rozłożenie, podniesienie, złożenie lub nałożenie rąk, znak krzyża, pokropienie wodą święconą i okadzenie. Z tych zaś szczególne miejsce zajmuje nałożenie rąk, chociaż często proponuje się także znak krzyża (OB 26).

a) Znak krzyża czyniony w obrzędzie błogosławieństwa (na zakończenie obrzędu, błogosławiąc wiernych; w modlitwie błogosławieństwa modlitewnika, dewocjonaliów – tu również w obrzędzie krótszym i w formule krótkiej także błogosławiąc różaniec, W imię Ojca i Syna, + i Ducha Świętego) ma te same treści, co i sam krzyż Jezusa Chrystusa. Ten zaś „wyobraża mękę Chrystusa i Jego triumf nad śmiercią, a zarazem, jak uczyli święci Ojcowie, zapowiada Jego drugie, chwalebne przyjście” Jest zatem symbolem całego paschalnego misterium (OB II nr 960). Będąc znakiem zwycięstwa Chrystusa jest równocześnie drzewem życia (por. OB 961). Rajskie drzewo przyniosło człowiekowi wieczną zgubę, a drzewo krzyża dało mu zbawienie i życie (OB 977). Krzyż jest jeszcze nazywany „tronem (Chrystusowej) chwały, ołtarzem ofiary i katedrą prawdy” (OB 977). Tutaj bowiem nasz Zbawiciel „odniósł zwycięstwo nad odwiecznym wrogiem i okryty purpurą własnej krwi, w swoim miłosierdziu wszystkich pociągnął do siebie” Tutaj, swojemu Ojcu

„złożył w ofierze swoje życie” Tutaj wreszcie „swoją śmiercią zaświadczył o tym, co głosił słowem: że gdy ziarno pszenicy obumrze, przynosi plon obfity” (OB 977). Krzyż jest wreszcie „znakiem naszej wiary” (OB 961, 978), znakiem Bożego miłosierdzia i największej miłości Chrystusowej do Kościoła (OB 968), a nawet do wszystkich ludzi (OB 961). Jest on także wezwaniem „do niesienia naszego codziennego krzyża i do naśladowania Pana” (OB 968, 969).

b) Pokropienie wodą święconą jest przypomnieniem misterium paschalnego i odnowienia przyrzeczeń chrztu świętego (OB 26 d). Wiernych i sztandar kropi się po modlitwie błogosławieństwa sztandaru pogrzebowego. Zaproponowana do śpiewania w tym czasie pieśń wielkanocna: *Chrystus zmartwychwstan jest* (OB 1644), wskazuje na związek śmierci i zmartwychwstania u Chrystusa i u tych, którzy Mu zawierzyli.

W „obrzędzie błogosławieństwa i nałożenia szkaplerza”, po modlitwie błogosławieństwa, po nałożeniu szkaplerza i po wyjaśnieniu zadań oraz obowiązków bractwa, celebrans w milczeniu kropi wszystkich wodą święconą. To pokropienie w sposób szczególny przypomina członkom tego konkretnego bractwa konieczność odnowienia i solidnego wypełniania przyrzeczeń chrztu świętego.

c) Okadzenie „jest znakiem czci i szacunku, a niekiedy wyraża samą modlitwę Kościoła” (OB 26 e). Wśród przedmiotów kultu religijnego, okadza się krzyż, obrazy i stacje (krzyże i obrazy) drogi krzyżowej (po modlitwie błogosławieństwa),

Okadzenie krzyża oznacza zarówno uczczenie tego świętego drzewa przez które „przyszła radość dla całego świata”, jak i wysławianie Chrystusowego zmartwychwstania (OB 979: 1 ant. lub inna odpowiednia pieśń ku czci krzyża świętego). Może jednak również wyrażać modlitwę błagalną, skierowaną do Boga, o wybawienie nas „od naszych nieprzyjaciół” (OB 979: 2 ant.).

Śpiewając w czasie okadzania obrazu (sztandaru lub feretronu) Pana naszego Jezusa Chrystusa lub Najświętszej Maryi Panny antyfonę, hymn albo psalm lub inną odpowiednią pieśń o tajemnicy Chrystusa przedstawionej na obrazie czy ukazany tam tytule Maryi (można też śpiewać antyfonę: *Pod Twoją obronę*), wraz z dymem kadzidła zanosimy do naszego Ojca w niebie wielkie uwielbienie za te konkretne wydarzenia zbawcze, a także błaganie o coraz to nowe potrzebne nam Jego łaski.

Druga z antyfon zaproponowana do śpiewania w czasie okadzania obrazu świętego wyraża cześć i szacunek dla tego konkretnego patrona, ze względu na jego mądrość i na osiągniętą już chwałę w niebie (OB 11029). Pierwsza zaś wzywa wszystkich świętych do wychwalania Boga i do radości (OB

1029). Należy zauważyć, że bardzo dobrze koreluje czczenie świętego przez okadzanie Jego obrazu i równoczesne wychwalanie Boga za doprowadzenie tego konkretnego człowieka, z dziedzictwem grzechu pierworodnego, do świętości.

Antyfona śpiewana w czasie okadzania stacji (krzyży i obrazów) drogi krzyżowej: „Wielbimy krzyż Twój, Panie Jezu, wysławiamy Twoje święte zmartwychwstanie, bo przez drzewo krzyża przyszła radość dla całego świata” (OB 1111), wypowiada także cześć oraz uwielbienie Chrystusa umęczonego i zmartwychwstałego.

d) Znakiem czci i szacunku w obrzędach liturgicznych jest także pocałunek. Tym znakiem może być uczczony krzyż po wcześniejszym okazaniu mu szacunku przez okadzenie i śpiew (OB 980).

e) Nałożenie rąk w czasie modlitw błogosławieństwa zajmuje szczególne miejsce wśród wszystkich znaków (OB 26 b). Znak ten uświęcił sam Jezus Chrystus, często go stosując. On też powiedział o swoich uczniach: „Na chorych ręce kłaść będą i ci odzyskają zdrowie” (Mk 16,18).

f) Rozłożenie rąk jest praktykowane przy odmawianiu modlitw błogosławieństwa (OB 26 a). Gest ten znany był już w liturgii Starego Testamentu (3 Krl 8, 22; Ps 27, 2; 133, 2). Ręce rozłożone i skierowane ku górze to gest znany i stosowany w liturgii pierwszych wieków. Oznacza on ludzką bezradność, ale równocześnie wiązanie swoich nadziei z Bogiem, który może te puste ręce napełnić swoimi dobrodziejstwami. Obok tych treści, chrześcijanie w geście tym dopatrywali się także związku z Chrystusem ukrzyżowanym (Tertulian). Jeszcze w Średniowieczu, jak świadczą liczne malowidła, chrześcijanie modlili się z rękami rozłożonymi. Ręce rozłożone w czasie modlitw błogosławieństwa to wymowny znak, którym wychwala się Bożą hojność i prosi się o Jego łaski, a ponadto wskazujemy tym znakiem na Chrystusa ukrzyżowanego, który wysłużył nam dostęp do Ojca.

V POSTULATY PASTORALNE

Różne postulaty pastoralne albo wprost wiążą się z samymi obrzędami błogosławienia przedmiotów kultu religijnego, albo też z nich wynikają:

a) Wizerunek krzyża odbiera cześć w kościele nie tylko w Wielki Piątek męki Pańskiej i w święto Podwyższenia Krzyża świętego (14 IX), ale zawsze, ilekroć wierni gromadzą się na sprawowanie świętych obrzędów. Także

w domach wiernych krzyż należy umieszczać w godnym miejscu. Wreszcie „słusznie chrześcijanie wnoszą krzyż w miejscu publicznym, ponieważ jest on świadectwem ich wiary i znakiem tej miłości, którą Bóg otacza wszystkich ludzi” (OB 961). Krzyż, który ma być umieszczony w głównym miejscu kościoła, winien być z wizerunkiem ciała Jezusa Chrystusa (OB 962).

Błogosławieństwo nowego krzyża może się odbyć każdego dnia, z wyjątkiem Środy Popielcowej, Triduum Paschalnego i Wspomnienia wszystkich wiernych zmarłych (OB 964).

b) „Kiedy nowy obraz święty ma zostać przeznaczony do publicznej czci wiernych, [...] wypada aby został pobłogosławiony” (OB 986). Obrzędu błogosławieństwa obrazu nie sprawuje się podczas mszy św. (OB 986), ale może on być połączony z nieszporem (OB 989). Krzyż lub obraz święty, który ma być czczony tylko w domach wiernych, błogosławi się stosując „Obrzęd błogosławieństwa dewocjonaliów” (OB 1162-1182).

c) Błogosławieństwo stacji drogi krzyżowej, powinno mieć miejsce bezpośrednio przed nabożeństwem drogi krzyżowej, z udziałem wiernych. Jeżeli zaś stacje drogi krzyżowej już znajdują się w kościele, który ma zostać poświęcony lub pobłogosławiony, nie wymagają specjalnego ustanowienia (OB 1097).

d) Błogosławieństwo sztandarów i feretronów procesyjnych może się odbyć w czasie liturgii słowa Bożego albo w czasie nieszpórów, w dniu, w którym odpowiednie nieszpory są lub mogą być sprawowane, po dłuższym czytaniu biblijnym i homilii, a przed śpiewem *Magnificat*, albo w czasie mszy św. po modlitwie po komunii. W tym ostatnim wypadku celebrans wygłasza krótkie pouczenie i modlitwę błogosławieństwa, a na koniec mszy św. udziela uroczystego błogosławieństwa (OB 1602).

e) Obrzędu błogosławieństwa sztandaru pogrzebowego można dokonać w czasie mszy św. po modlitwie po komunii albo poza mszą świętą (OB 1639-1644).

f) Błogosławieństwo dewocjonaliów (medaliki, krzyżyki, obrazki religijne, szkaplerze, różańce, itp), zwłaszcza w sanktuariach lub w miejscach pielgrzymkowych, licznie uczęszczanych przez wiernych, może być połączone ze specjalnymi nabożeństwami odprawianymi z udziałem pielgrzymów (OB 1163). Jeżeli ma zostać pobłogosławiony tylko jeden przedmiot (OB 1165), szafarz może zastosować obrzęd krótszy (OB 1178-1181), albo w szczególnych okolicznościach tylko formułę krótką (OB 1182).

g) Jeżeli ma być pobłogosławionych wiele różańców, wypada to uczynić podczas jakiegoś obrzędu (zwykle w święta i wspomnienia Najświętszej Maryi Panny lub z okazji pielgrzymki), bezpośrednio poprzedzającego odmó-

wienie różańca z udziałem ludu (OB 1183-1184). Jeżeli zaś zachodzi potrzeba pobłogosławienia tylko jednego różańca albo niewielu, szafarz może zachować obrzęd krótszy (OB 1202-1206), lub w szczególnych okolicznościach tylko formułę krótszą (OB 1207). Oprócz tego różańca, jak już wspomniano wyżej, można pobłogosławić także razem z innymi dewocjonaliami.

h) Obrzęd błogosławieństwa modlitewnika jest sprawowany poza mszą świętą (OB 1656-1660).

i) Przy błogosławieniu rzeczy i miejsc, „ze względu na potrzebę ożywienia uczestnictwa oraz niebezpieczeństwo zabobonu zasadniczo nie wolno stosować [...] samego tylko zewnętrznego znaku, bez uwzględnienia słowa Bożego czy też bez odmówienia jakiejś modlitwy” (OB 27). Jedynie w szczególnych okolicznościach kapłan lub diakon, przy błogosławieństwie dewocjoniów i różańca może zastosować formułę krótką: „W imię Ojca i Syna, + i Ducha Świętego” (OB 1182; 1207).

*

Analiza odnowionych obrzędów błogosławieństw przedmiotów kultu religijnego pokazuje, że mogą one – podobnie jak i obrzędy innych błogosławieństw – być miejscem formacji teologicznej i moralnej wiernych. W obrzędach tych „wierni będą uczestniczyć tym gorliwiej, im dokładniej zostaną pouczeni o ważności błogosławieństw” I dlatego zarówno podczas samych obrzędów, jak i w kazaniach i nauczaniu katechetycznym, należy

lud Boży pouczać o właściwym znaczeniu obrzędów i modlitw, którymi Kościół się posługuje przy sprawowaniu błogosławieństw, i [...] nie wprowadzać do świętych czynności niczego, co by mogło nosić znamię zabobonu czy powierzchowności przekonań religijnych i w ten sposób zagrażać czystości wiary (OB 19).

Tymczasem, ciągle jeszcze wierni prosząc o jakieś błogosławieństwo czynią to nie po to, aby błogosławić i wychwalać Boga oraz składać Mu dziękczynienie za wszystkie Jego dobrodziejstwa dane człowiekowi, ale po to, by coś uzyskać, mieć pewne zabezpieczenie doczesne i ochronę przed chorobami czy nieszczęśliwymi wypadkami. Zatem nowe *Obrzędy Błogosławieństw* domagają się wielkiego wysiłku duszpasterskiego, który doprowadzi do zmiany mentalności u wiernych w podejściu do błogosławieństw. Musi tutaj nastąpić przesunięciu akcentu z siebie i własnych korzyści doczesnych na uwielbienie Boga, który jako „jedynie dobry, wszystko dobrze uczynił,

aby swoje stworzenia napełnić błogosławieństwami i nieustannie, także po upadku człowieka, udzielał ich na znak miłosierdzia” (OB 1).

DAS RITUAL DER SEGNUMG RELIGIÖSER KULTGEGENSTÄNDE

Z u s a m m e n f a s s u n g

Die Devotionalien sind Ausdruck persönlicher Frömmigkeit der Gläubigen. Man begegnet sowohl großen (Kreuze, Bilder, Figuren) als auch kleinen Devotionalien, die die Menschen oft mit sich tragen (kleine Medaillons, Gebetbücher, Rosenkränze usw.). Am ältesten ist das im christlichen Altertum symbolisch dargestellte Kreuz unseres Herrn Jesus Christus. Diese Praxis führte zu dem Brauch, im eigenen Haus Kreuze und Bilder anzubringen und dann auch Miniaturdevotionalien am Hals zu tragen. Das Ritual der Benediktion selbst besitzt außer den bekannten Tätigkeiten wie Besprengen oder Räuchern noch die theologische Aussagekraft der Gebete. Sie bilden vor allem einen Lobpreis Gottes für Seine Gaben sowie eine Bitte um Bewahrung vor dem Bösen und um Stärkung des Glaubens.

Aus dem Polnischen übersetzt von Herbert Ulrich